



Nationaal park  
Dwingelderveld,  
juni 2010

Tropische vlindertuin,  
Lutteleest,  
januari 2010

AFLEVERING 10

# DE ZOEKER VAN... Bas Meelker

Het is al laat in de ochtend als ik door het park terugloop naar mijn auto. Ik ben deze ochtend op pad gegaan om adders te fotograferen. Dat is helaas niet gelukt. Je kunt ze het beste 's ochtends zonnend fotograferen, maar vandaag zitten de weersomstandigheden niet mee.

Vlak bij de parkeerplaats valt mijn oog op een groentje, die zowat op ooghoogte naast me in de struiken zit. Langzaam doe ik een paar passen vooruit om te zien of deze prachtige vlinder misschien een goede foto kan opleveren. Mijn macrolens en de ringflitser zitten nog op mijn camera dus ik ben er helemaal klaar voor. Ik zet de zoeker aan mijn oog en beweeg langzaam naar het onderwerp terwijl ik handmatig de scherpstelling aanpas. Met een vloeiende beweging komt het groentje steeds scherper in beeld en op het moment dat de scherpte en de compositie kloppen, druk ik af. Langzaam beweeg ik weer iets naar achteren en herhaal alles nog een keer. Na verschillende pogingen met verschillende composities besluit ik dat het genoeg is en doe een paar stappen achteruit. Het groentje zit nog even roerloos op het blad en stoort zich ogenschijnlijk totaal niet aan mijn aanwezigheid. Door in te zoomen op mijn display probeer ik de scherpte te beoordelen. Het is gelukt. De ochtend heeft toch wat opgeleverd.

**HERTENTEK (LINKS)**  
CANON EOS 5D II • CANON EF 100MM F2.8 L IS MACRO  
CANON MR-14EX MACRO RING LITE • 24MM TUSSENRING  
DAFRAGMA F4.5 • SLUITERTIJD 1/125 SEC. • ISO 400  
GENOMEN UIT DE HAND

**STRONTVLIEG (MIDDEN)**  
CANON EOS 5D II • CANON EF 100MM F2.8 L IS MACRO  
CANON MR-14EX MACRO RING LITE • 12 + 24MM TUSSENRINGEN  
DAFRAGMA F4.5 • SLUITERTIJD 1/125 SEC. • ISO 400  
GENOMEN UIT DE HAND

**HELICONUS (RECHTS)**  
CANON EOS 5D II • CANON EF 300MM F4 L IS  
24MM TUSSENRING  
DAFRAGMA F4 • SLUITERTIJD 1/100 SEC. • ISO 1000  
GENOMEN UIT DE HAND

## De techniek achter

TIPS VAN NATUUR- EN LANDSCHAPSFOTOGRAAF BAS MEELKER

De vorige keer hebben we het gehad over macrofotografie in het algemeen. Deze keer duiken we wat dieper in de techniek. Macrofotografie kent veel verschillende technieken. Het werken vanaf statief, met balgen of omkeerringen, met ringslitsers of reflectieschermen, tussenringen en converters en ga zo maar door. Technisch gezien kun je je helemaal verliezen in de macrofotografie.

Voor iedere situatie is er weer een andere oplossing en de techniek die je gebruikt is sterk afhankelijk van de manier waarop jij graag werkt. Het overgrote deel van mijn macrofoto's maak ik met mijn Canon EF 100mm f2.8 L IS macrolens of met mijn Canon EF 300mm f4 L IS lens. Uit de hand met gebruik van een ringflitser, eventueel met of zonder tussenringen. Dat geeft me meer bewegingsvrijheid, het laat me sneller reageren op bewegingen van het onderwerp of het veranderen van de compositie, vooral wanneer ik insecten fotografeer. Een statief hindert me te veel in mijn bewegingsvrijheid. Daarbij is de kans groot dat bij het neerzetten of verplaatsen van het statief je

onderwerp de benen of 'vleugels' neemt. De techniek die ik daarbij gebruik is relatief eenvoudig, maar vergt veel oefening en een goede uitvoering is niet gemakkelijk. In het kort komt het op het volgende neer:

- Ik belicht altijd handmatig, dus in de 'm' stand.
- Ik zorg ervoor dat de sluitertijd qua getal hoger (lees: sneller) is dan de brandpuntsafstand van mijn lens. Werk ik met een 100mm lens, dan kies ik dus een sluitertijd van 1/125 sec. of sneller.
- Het diafragma bepaal ik aan de hand van het type foto dat ik wil maken. Welke scherpte-diepte heb ik nodig? Wil ik een registrerende foto of meer een kunstzinnige foto? In het laatste geval zal ik eerder

## de macrofoto

- kiezen voor een groot diafragma en ga ik spelen met onscherpte.
- Doordat je vaak op kleine ruimtes werkt en in de schaduw, zul je al snel kunstmatig licht nodig hebben voor een goede belichting. Ik gebruik daarvoor een ringflitser, waarmee ik de schaduwen goed kan controleren. Door flitslicht met moderne flitsers goed uit te balanceren ben je in staat om natuurlijk licht aardig goed te benaderen en te voorkomen dat je foto er 'ingeflitst' uitziet.
- Gebruik nooit de autofocus. Op macrolenzen zit niet voor niks zo'n grote scherpstelring. JIJ wilt bepalen waar je de scherpte neerlegt en dat wil je niet aan je camera overlaten. Bovendien kun je veel nauwkeuriger werken als je zelf scherpstelt. Bovendien bepaal je met de scherpstelring ook zelf de vergrotingsfactor. Ook dat wil je niet door je camera laten bepalen
- Zet je zoeker tegen je oog en beweeg langzaam met je lens richting je onderwerp. Zodra je de scherpte op de juiste plek hebt liggen druk je af.
- Het is de kunst om dus precies op het juiste moment

af te drukken. Omdat je met zeer kleine scherpte-dieptes werkt, kan te vroeg of te laat afdrucken al snel resulteren in een mislukte foto. Oefening baart kunst.

Het grote voordeel van deze techniek is dat je volledig vrij bent om je creativiteit los te laten op je onderwerp. Je kunt vanuit iedere hoek fotograferen. Ik lig regelmatig op mijn rug op de grond om mijn onderwerp van onderaf te fotograferen. De compositie is niet meer afhankelijk van waar je onderwerp zich bevindt, maar van waar jij je bevindt en dat geeft een boel meer mogelijkheden. Realiseer je wel dat deze techniek een vaste hand en concentratie vereist. Het is niet voor iedereen de ideale oplossing, maar met een beetje oefening zul je zien dat je macrofoto's een heel andere dimensie gaan krijgen. Wil je meer weten over deze techniek? Informeer dan eens naar mijn workshop macrofotografie. Daar leer ik je hoe je deze techniek in het veld gebruikt.

*Volgende keer gaan we het hebben  
over fotograferen op reis.  
Bas Meelker*

Het fotograferen van tropische vlinders heeft me altijd geboeid. Nederland kent een aantal mooie vlindertuinen. Het zijn mooie locaties om op een grijze, koude of regenachtige dag eens te genieten van de kleurenpracht.

Dit keer gebruik ik mijn Canon EF300mm f4 L IS lens met een 24mm tussenring. Deze tussenring zorgt ervoor dat de minimale scherpstelafstand kleiner wordt en ik mijn onderwerp dus groter in beeld kan brengen. Een tussenring zorgt dus simpelweg voor 'meer macro'. Ik fotografeer wederom uit de hand, maar het is nu echt opletten. De lichtomstandigheden zijn slecht en zelfs met een ISO 1000 kom ik niet verder dan een sluitertijd van 1/100 seconde. Eigenlijk veel te langzaam, maar de beeldstabilisatie in mijn lens helpt me een handje. Als ik mijn materiaal op de juiste manier ondersteun en uitadem op het moment dat ik de foto neem, moet het net lukken. Om wat extra zekerheid in te bouwen, druk ik meerder keren achter elkaar af. Bij de tweede opname sta je vaak stiller als bij de eerste. De hoge temperatuur en luchtvochtigheid en het feit dat ik zo geconcentreerd te werk moet gaan, maakt het niet gemakkelijker. Zweedruppels staan op mijn voorhoofd. Terwijl ik door de zoeker kijk, doe ik een paar passen opzij, waardoor mijn achtergrond een totaal andere foto oplevert. Dit moet hem worden en snel druk ik een aantal keren af. Bij de laatste opname vliegt de Heliconus weg en is het feest voorbij.